

Markenaar Korneel De Rynck schrijft 'De tuin van Tito' na treinreis door Servië, Kroatië en Bosnië

„Het spoor van de verzoening”

■ MARKE – Op de Boekenbeurs 2011 vond je hem niet, maar zijn boek 'De tuin van Tito' is er daarom niet minder om. We hebben het over Markenaar Korneel De Rynck die door Servië, Kroatië en Bosnië trok, op zoek naar authentieke verhalen over de laatste oorlog binnen Europa. „De treinreis op zich duurt negen uur, maar ik heb er vijf weken over gedaan”, vertelt hij.

Korneel De Rynck: „Het moest een persoonlijke ontdekkingsreis worden.” (Foto AXV)

DOOR AXEL VANDENHEEDE

Wat bezielde de 24-jarige Korneel De Rynck om per trein door Servië, Kroatië en Bosnië te trekken, op zoek naar wat zich tussen 1991 en 1996 (*toen de oorlog daar woedde, red.*) afspeelde en wat dat veranderde? Simpel: uitgeverij EPO vroeg hem een idee voor een boek aan te leveren.

„Toen ik in 2008 de Vlaamse Scriptieprijs won met *Nicht alles war gut, aber vieles war besser*, een thesis over *Ostalgie* – een woord dat toen uitgevonden werd en de nostalgie naar het voormalige Oost-Duitsland samenvat – was EPO geïnteresseerd om samen te werken. De uitgeverij heeft me een paar jaar later ook gevraagd om een concept voor een boek uit te denken. Spontaan dacht ik aan de Balkan. Want ik mag dan wel master in moderne geschiedenis zijn, over die oorlog begin de jaren 90 in het voormalige Joegoslavië had ik weinig geleerd.”

Spoorlijn
„De hele situatie was dan ook zo

ontzettend complex, met één groot kluwen van verschillende bevolkingsgroepen en motieven. Vandaar misschien dat er nog maar bitter weinig boeken over die oorlog zijn verschenen. Maar daarvoor heb ik me niet laten afschrikken. Ik wou een persoonlijke ontdekkingsreis afwerken, met twee grote vragen: wat is er daar gebeurd en wat is er daar veranderd? Ik wou echt vertrekken vanaf nul, zodat iedereen die het boek leest na afloop weet waar het om draaide.”

Als rode draad koos Korneel De Rynck de spoorlijn Belgrado-Sarajevo, die pas in december 2009 heropend werd. „Inhoudelijk vond ik die spoorlijn heel interessant: meteen kan je er de vraag aan koppelen of ze het spoor van verzoening is geworden. Aangezien de trein door Servië, Kroatië en Bosnië rijdt, zitten er inwoners van die drie landen op. Die komen met elkaar in contact en kunnen met elkaar in gesprek raken. Dat contact was trouwens ook voor mij heel belangrijk: op de trein kan je makkelijk met iemand een praatje maken

dan op bijvoorbeeld de bus.” „Mijn basisidee was dus de treinreis van Belgrado naar Sarajevo, maar dat wil niet zeggen dat ik geen andere vervoermiddelen heb gebruikt. Dat kan trouwens niet anders. Zo wou ik onder meer per se Vukovar (*in Kroatië, red.*) bezoeken, maar die stad lag helemaal niet langs die spoorlijn. En ik heb op 14 december van vorig

„Dat ik zo jong ben, had nadelen maar ook voordelen”

jaar een interview kunnen afnemen van de voormalige Kroatische president Stjepic. Daarvoor moest ik wel de nachtrein nemen naar Zagreb. Twaalf uur onderweg voor een interview van een uur-tje.”

Taal is obstakel

Tijdens vele, zoniet alle interviews werd de Markenaar met één groot probleem geconfronteerd: de taal. Want weinig mensen in Kroatië, Servië of Bosnië zijn de Engelse taal machtig. Korneel: „Daar had ik aan gedacht en daarom had ik een Vlaams meisje meegenomen dat Servo-Kroatisch sprak en die reis wel zag zitten. Zo moest ik geen professionele tolk betalen en kon ik inspelen op bepaalde gevoeligheden. Want het kon bijvoorbeeld best zijn dat een Kroaat minder of niet toegankelijk zou zijn als hij een Servische tolk over de vloer zou krijgen en vice versa.”

„In theorie had ik een mooi plan, maar in de praktijk was dat niet zo. Dat meisjes bleek niet zo goed Servo-Kroatisch te praten als ik dacht en bovendien wou ze na enkele dagen mijn vragen over de oorlog niet meer vertalen: ze wou de geïnterviewden niet tegen de

borst stoten. Uiteindelijk heb ik haar naar huis moeten sturen. Via Facebook en de website couchsurfing.org kwam ik in contact met een Servische studente wiskunde die mij wou helpen. Achteraf gezien is dat goed megevallen, ook bij Kroaten en Bosniërs. Iedereen daar spreekt Servo-Kroatisch, maar er zijn wel verschillende dialecten.”

Gewoon aanbellen

Tijdens zijn reis interviewde Korneel De Rynck een 80-tal mensen. Van allerlei rassen en klassen. „Ik wou een globaal beeld schetsen en dan zijn alle stemmen belangrijk. Het gros van de interviews deed ik met mensen die ik toevallig tegenkwam. Soms belde ik in een stadje gewoon ergens aan, in de hoop dat ze mij binnen zouden laten als ik mijn concept uit de doeken deed. Dat moest ook want het was winter en veel volk liep er vaak niet op straat. Anderzijds was dat ook leuk: bij een aantal mensen heb ik verschillende uren gesleten en babbelden we terwijl we thee dronken en koekjes aten.”

„Een aantal interviews had ik gelukkig al in België kunnen vastleggen. Met onder meer de gewezen Kroatische president dus en met de oud-adviseur van Slobodan Milosevic (*gewezen Servisch en Joegoslavisch president, veroordeeld voor oorlogsmisdaden en in 2006 overleden, red.*). Beiden schrokken toch wel toen ze me zagen. (*lacht*) De interviews regelde ik per telefoon en ik heb bijvoorbeeld een volwassen stem. Toen ze daar dan plots een 24-jarige zagen staan...”

„Dat ik zo jong was, had dus wel een nadeel: eerst geloofden ze niet dat ik een auteur was. Maar uiteindelijk was mijn leeftijd een voordeel. Want voor die bekende koppen was ik een 'gewone' jongeling en ze onderschatten mij wat. Zo schetste de oud-adviseur van Milosevic tijdens mijn bezoek nog eens de hele oorlog omdat hij dacht dat ik er niets vanaf wist. Minder leuk was dat hij dat deed

vanuit zijn eigen visie. En wat betreft de mensen in de straat: zij babbelden vrijuit tegen mij. Ze dachten wellicht dat het geen kwaad kon om tegen zo'n jonge gast uit te komen voor hun mening.”

Tito

Rest dan nog de vraag waarom het boek *De tuin van Tito* als titel kreeg. Want Tito kwam nog niet ter sprake. „Daar zijn een paar redenen voor. Ten eerste start mijn boek bij het graf van Tito in Belgrado en eindigt het met een gesprek met zijn kleindochter in Sarajevo. Ten tweede spreekt de naam Tito nog altijd aan: veel mensen weten wie die man was en wie hem niet kent, zal misschien wel wat opzoekingswerk doen. Ten tweede heeft het woord 'tuin' ook een betekenis. Tito werd namelijk begraven in zijn tuin in Belgrado. In Sarajevo staat er bovendien een standbeeld van hem in een parkje, een tuintje.”

„Bij zijn dood komt overigens ook het treinthema aan bod: Tito had namelijk zijn eigen trein, 'de blauwe trein', waarmee hij vrijwel overal naartoe reisde. Toen hij in 1980 in Slovenië stierf, is hij met die blauwe trein naar Belgrado teruggekeerd en stonden er overal langs het spoor mensen hem uit te wuiven. Een mooie afscheidstournee”, besluit Korneel De Rynck.

• **'De tuin van Tito' werd uitgegeven bij EPO, telt 320 blz. en kost 24,50 euro.**

BIO

KORNEEL DE RYNCK

►► PRIVÉ

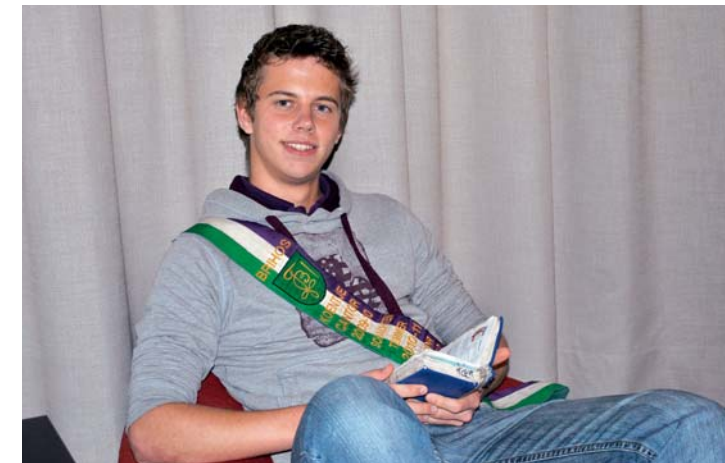
Is 25 jaar en zoon van Filip De Rynck, die bestuurskunde doceert aan de Gentse hogeschool. Studeerde na zijn middelbare studies moderne geschiedenis, eerst aan de Kulak (bachelor), later aan de KUL (master). Won in 2008 de Vlaamse Scriptieprijs met zijn thesis 'Nicht alles war gut, aber vieles war besser. Een verklaring van de Ostidentität en de nostalgie naar de DDR in het huidige Oost-Duitsland (1990-2008)'. Volgde daarna nog een master vergelijkende en internationale politiek aan de KUL.

►► PROFESSIONEEL

Vond na zijn studies (midden 2009) geen job en besliste toen om eerst Frans te gaan leren in Montpellier en later Spaans in Guatemala. Vertrok in augustus 2010 naar de Balkan voor het boek 'De tuin van Tito', dat sinds 12 oktober in de winkels ligt. Concrete plannen voor een tweede boek zijn er nog niet.

RODENBACH, DRINK RED, SING RED

“EXTRA VOORBEREIDEN”

Brihos, de studentenclub voor de Brugse RIHO-studenten aan de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) in Brugge, is een van de gelukkige clubs die weerhouden werden voor de zangwedstrijd. Cantor van dat gezelschap is de 21-jarige derdejaarsstudent toegepaste architectuur Koen Sinnaeve uit Roeselare. „We zijn met een dertigtal actieve leden geen al te grote club, maar dat maakt het een gezellige boel”, zegt Koen. „Alle leden van Brihos kennen elkaar. Ook naast de wekelijkse activiteiten met de club komen we nog samen. 's Middags eten we bijvoorbeeld altijd samen op school. We zijn echt een hechte groep.”

INTERESSANT

Het was cantor 'Koentje' die zijn club inschreef voor de wedstrijd van Rodenbach. „Ik had erover gelezen en wat extra info opgezocht en vond dat die wedstrijd wel interessant klonk”, zegt hij. „Onze praeses, Jasper Cornelis, stond er ook achter: „Ik ben echt benieuwd naar wat het gaat worden, want we hebben geen ervaring met zo'n zaken. Maar het zal wel meevallen, denk ik.”

De mannen en vrouwen van Brihos zijn vast van plan om zich extra voor te bereiden. „Natuurlijk, na de vakantie is er een cantus en we nemen ook nog deel aan de massacantus”, zegt de cantor: „Je kan mooie prijzen winnen, dus waarom niet? We hebben ook wel een beetje ervaring met een zestal cantussen per semester, maar ik weet niet of we de liederen op een goede manier brengen.” (lacht)

“GEEN ZWIJNERIJ”

Ook de Kortrijkse studentenclub Centaura schopte het tot de laatste tien clubs. Centaura wordt geleid door praeses Eward Somers, een 20-jarige student digital design and media uit Geraardsbergen. „Centaura is de tweede oudste studentenclub in Kortrijk”, zegt hij niet zonder trots. „We zijn bovendien een van de grootste clubs. Het praesidium bestaat uit zestien mensen en we hebben een vijftigtal gedoopte leden. Bovendien zijn er ook nog een honderdtal niet-gedoopte leden.”

Centaura is een studentenclub voor alle studenten van Howest Kortrijk. De club draagt traditie en respect hoog in het vaandel. „We willen enkele traditionele waarden behouden, maar we willen ook een beetje van het imago van 'zwijnerij' in studentenclubs afraken. Zo doen we een beetje aan sport, cultuur enz.”

RESPECT VOOR SCHACHTEN

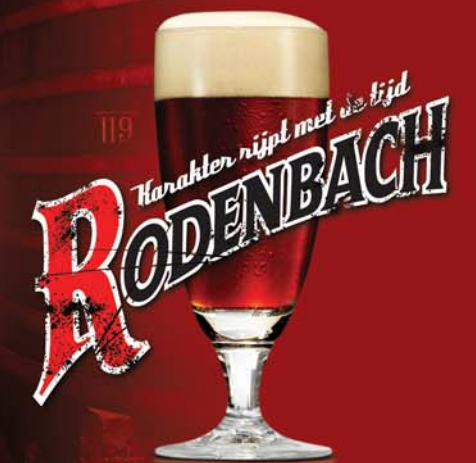
We behandelen de schachten – nog niet-gedoopte leden van een studentenclub – met respect. „Ze worden tijdens de studentendoop wel vuilgemaakt en bespot, maar ze weten dat dat om te lachen is”, zegt Eward. „Het motto van het praesidium is dan ook: geef respect en krijg respect terug van schachten.” Hannes ziet de wedstrijd van Rodenbach als een manier om de club in de kijker te plaatsen. „Bovendien drink ik, net als heel wat andere leden van het praesidium, graag eens een glaasje Rodenbach”, zegt hij. „Qua zangervaring schieten we zeker niet te kort. We doen veel cantussen en zijn dus goed getraind!”

GO TOTALLY

Op woensdagavond 7 december strijden 10 West-Vlaamse studentenclubs voor de GO RED-prijzenpot van Rodenbach. Als opwarmer stelt Krant van West-Vlaanderen vanaf 4 november iedere week twee clubs voor. Meer info vind je op www.focus-wtv.be

focus · wtv

WWW.RODENBACH.BE
BIER MET LIEFDE GEBROUWEN DRINK JE MET VERSTAND